

Изази неђељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ₰, на по год 3 ₰, на четврт године 1 ₰ и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата плаћа се у платеним писмима непосредно административци „Глас Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом уплатом на пошту у Котор. Довиен плаћу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За остале плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже пријеме мање.

На

ВИДОВ-ДАН,

у четвртак, 15 јуна 1889, кад се навршује 500 година тужне успомене боју на Косову Пољу, служиће се по свој Црној Гори, у свакој православној богомољи, нарастасе у покој душе свијем јунацима, погинулијем тада за крет и слободу.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.

БИОГРАД, 4 јуна. — Потпуно је измишљена вијест њекијех њемачкијех и инглескијех листова, да је Персијани предложио српској влади војену конвенцију између Русије и Србије. Такође се службено изјављује да није никаква тајна била представницима странијех држава, већ од дана абдикације Милана, да намјесништво и влада бијаху напали изравнати црквено питање, узпоставивши Митрополита Михаила. — Такође пориче се пронесени глас да ће Михаил уништити нередбе својега предходника; напротив он намјерава одобрити их.

ПЕТРОГРАД, 4 јуна. — Улазак вјеренице и Великога Књаза Павла био је сјајан; велико мноштво народа кликоваше вјереницима. — Journal de St. Pétersbourg констатира да ће Вановски ићи у Емс. — Аненков отишао је у Париз ради свечаног пријема његова зета Вогије у Француску академију.

РИМ, 4 јуна. — У сенату министар финансија изјави да ће свести дефицит са 37 на 12 милиона.

БЕЧ, 4 јуна. — „Фремденблат“ каже, да напори српске владе, која се труди одстранити крива тумачења своје политике, заслужују признања, али томе нијесу узрок само злонамјерни извјештаји, него и неумјерени говор српскијех органа. Мора се правично с пола оцјењивати рад Србије док се он буде слагао с програмом унутрашњег преустројства; али осјећај поштовања српске аутономије, био би замијењен другим осјећајем, чим би српска влада или народна страст напустила границе своје земље.

БРИСЕЛ, 4 јуна. — „Nord“ оштро пориче да Русија има ратоборне намјере. Цар хоће мир и уздржаће га. Уважујући те цареве осјећаје, лудост је говорити да би Србија могла присвојити Босну и Херцеговину. То не би могло бити без рата са Аустро-Угарском, или када би се Књаз Црногорски прогласио краљем српским.

ЦАРИГРАД, 4 јуна. — Пропоси се глас, да ће бити свргнут гувернер критски Сартински-паша, а мјесто њега да ће бити постављен Каратеодори-бег.

ШТРАСБУРГ, 4 јуна. — Увјерава се да ће крајем јуна цар обилазити Алсацију и Лотарингију.

БЕЧ, 5 јуна. — „Нова слободна Преса“ примила је глас из Берлина да ће Цар руски одиета посјетити Цара Вилхелма. Цар ће доћи у Немачку 28 августа.

ПЕТРОГРАД, 5 јуна. — „Граданин“ увјерава, да Русија држи за потребно оцетана Србије и Црне Го-

ре под њиховијем историчним династијама; јединство Срба да је само могуће око два средишта, око Цетиња и Београда.

„Новости“ објашњују потребу даљег оружања Русије, тијем што се и Аустро-Угарска једнако оружа; ушљед тога у случају рата Русија не би имала иницијативу.

БРИСЕЛ, 6 јуна. — У парламенту на питање Жансоново, министар Бернар изјави да министарство не даје оставке. По улицама велике гомиле народа; полициј је бранила уласке од улица, које воде ка двору парламента.

ПАРИЗ, 6 јуна. — Министар поморства Крапи изјавио је да ће тражити кредит од 50 до 60 милиона за потребе морнарице.

ДРАЖБАНИ, 6 јуна. — Стигао је овдје њемачки цар и прегледао је војску. По подне било је свечано постављење споменика краљу Јовану у назочности краља и кнежева. Цар је гледао свечаност са прозора.

БУКУРЕШТ, 7 јуна. — Службени лист доноси окружницу министра финансија, којом се налаже окружним начелницима да саставе списак свијех сељака, који би имали право куповати дјелове земљишта на државним добрима.

БЕЧ, 7 јуна. — Политична кореспонденција има глас из Букурешта да ће свадба напљедника Вилхелма Хохенцолерна са кнегињом Маријом Терезијом Бурбонском бити 27 јуна по новом у Сигмарингену, чему ће присуствовати румунска краљица и напљедник а краљ неће. Из Сигмарингена краљица ће поћи на морска купатила, а принц Фердинанд повратиће се у Румунску.

БИОГРАД, 7 јуна. — У владиним круговима јако се жале што се страна штампа готово махом поводи за „Малим Новинама“, чији је уредник заклето непријатељ садашње владе и противан радикалима, јер су га они искључили из своје странке. Цара Тодоровић желећи се светити придава влади опасне тежње које би нарушиле мир на истоку, да би тијем изгубио повјерење влади, а особито изазвао неповјерење Аустро-Угарске. Међутим се влада српска озбиљно заузима да својим правилим радом стече искрено повјерење јевропских држава.

БИОГРАД, 9 јуна. — Напила се у штампарии прокламација, којом се енергично позивају аустро-угарски Словени на устанак и обећава им се помоћ. Из судског нишљења излази да је ту прокламацију предао штампарии један сарадник напредњачког листа „Видела“.

БЕЧ, 9 јуна. — Јавља се полуслужбено, да је строга истрага о јучер ухваћеној прокламацији дала нове доказе да је та сплетка дјело њекијех напредњача.

БЕЧ, 9 јуна. — Власт је забранила социјалистички лист „Gleichheit“; по прилици ради скоранијих немира у Стајру.

БЕРЛИН, 9 јуна. — „National Zeitung“ — у јављају из Петрограда: Царевић-Напљедник полази данас у Штутгарт, преко Берлина, гдје ће се том приликом углавити мјесто и дан, када ће Цар Александар III вратити посјету Цару Вилхелму II.

ПЕТРОГРАД, 10 јуна. — Царев указ од 6 јуна о. г. успоставља члан 142 основног државног закона,

који одређује, да се Велики Књажеви царскога дома, који имају права на напљедство царскога престола, могу оженити само оним страним кнегињцама, које буду примиле православну вјеру.

БУКУРЕШТ, 10 јуна. — Краљ и Краљица крећу тек у неђељу вече, јер Краљ је њенито слаб.

БЕЧ, 10 јуна. — „Fremdenblatt“ пише: Не осврћући се на жеље напљедца против лиге мира и њених интереса, положај Јевропе није промијењен. Заиста положај није постао опаснији, и ако је озбиљнији ради све вишег насиља напљедиста (?). Садашње делегације показује неопориву љубав к миру и погодност Аустро-Угарске, по и будну бригу за своје користи и тврду одлуку стат на браник против сваких задијевања.

БУКУРЕШТ, 10 јуна. — Много се збори о чланку листа „Indépendance Roumaine“, који корн српско намјесништво ради понашања му према Аустро-Угарској и ради тежња му на успоставу велике Србије. „Српска влада не би ваљало да трпи агитације предентиста, што је велика опасност по самосталност младе краљевине и по одржање мира, тако потребног Јевропи.“ — Гласови као да је пријатељство између Француске и Румуније охладњело, измишљени су.

И з н о в и н а .

Новосадски „Браник“ од 23 маја бр. 60. има овај чланак:

„Једини искрени и вјерни пријатељ Русије“.

Руски двор као да не пушта нашу браћу Црногорце, да од силне радости мало и одану! Тек што се разио глас, да се велики Кнез Петар Николајевић вјерно с црногорском кнегињом Милицом, а већ нам телеграм јавља другу вијест, којом се вјест оне прве вјести још подиже. Цар руски приредио је у почасти господара Црне Горе у Петерхофу свечан објед и том приликом напио је руски цар Александар III. Кнезу Николи оваку здравицу: Ја пијем у здравље Кнеза црногорског, јединог искреног и вјерног пријатеља Русије!

Крупна, значајна ријеч, особито кад таку ријеч изусти владар оне државе, која је по простору тако велика, да по ријечима истог цара заузима шест дио свијета.

Мала Црна Гора до данас је показавала у историји безпримјерна дјела. Шака људи знали су, поред свију невоља, у крајњој сиротињи, одржати своју самосталност и слободу; ти петогодишњи патници и мученици подносили су свакојак неспријек, али јунак Црногорски „нити шену, нити зуби шкрипну“. И таква величанство на борба за слободу дуго времена остала је непозната, шта ванте ти јунаци су подносили и многе крваве образложе свијета.

Прилике се у пошљедне вријеме, у том погледу окренуле на боље. Пожртвовање црногорско, величина њихове душе, опазила се у свијету и постепено нашла на признање беспристрасног образованог свијета. Дочекали су Црногорци, да им је велики енглески државник Гладстон пије вао химне. Али све то блиједи, све се то губи према оном великом одликовању, којег су примили ономад од рускога Цара. Руски Цар гледа у Кнезу црногорском јединог искреног и вјерног пријатеља Русије. И то каже владар велике и силне Русије владару мале и сиромашне Црне Горе!

Да је те ријечи изустио један мали владар једном великом владару, изгледало би, да се дотични увлачи, улагује и према приликама може да буде смијешно и да остане без сваког ефекта; да то каже једнак једнакоме, којим се жели да одржи савезник, тако пријатељство може да буде основано на међусобној једнакој потпори, водико примај, толико дајем, — може да

буде основна мисао таког политичког рачуна.

Али то све није случај у овој прилици. Ове ријечи изговорио је један силан владар, који је свијестан своје силе и моћи једноме владару, који не располаже с толиком снагом, да би Цар руски могао изговорити оне ријечи из обзира према оној снази, с којом располаже онај, коме је она здравица намијењена. Но баш у томе лежи велики значај те здравнице. Црногорски Кнез није јак, нема за собом милион бајонета, па је ипак дочекао толико одликовање, које је управо безпримјерно.

Па зашто се руски Цар тако поклати том Кнезу малене Црне Горе?

Кнез црногорски је у вапруском, словенском свијету најсавјеснији представник оне словенске мисли, која је Русију учинила јаким; Кнез црногорски је представник једног моралног начела, да добротворе своје не треба пријећати; Кнез црногорски увијек је на истоку водио таку црногорску политику, која има мјеста у оквиру велике руске источне политике; црногорски Кнез је поуздан савезник, на ког се ослонити може, да у одлучном тренутку неће у свој народ уносити мисли, које су штетне по Русију и њену источну политику.

Ова морална снага с којом располаже Кнез Никола, изазвала је дивљење Цара руског, те је тако својим осјећајима, у онако дилетантским ријечима, дао изразу.

Али наздравница руског Цара има и своју општу политичку важност.

Овако није говорио још ни један владар, да истакне једног, па да каже, како му је тај једини искрен и вјерни пријатељ. Кад је црногорски Кнез једини искрен пријатељ Русије — гдје су остала браћа и пријатељи?! Шта значе те ријечи?

Руски Цар осјећа, да Русија својим положајем изазива противништво других великих сила и да на тој страни Русија нема искрених пријатеља. Оно има дипломатског увијања и довијања, али искреног пријатељства — нема. По обично се до одлучног тренутка те противности крију и ублажују. Руски Цар то више неће. Он отворено каже: имам само једног искреног пријатеља.

А кад то руски Цар каже, онда то значи, да Русија и овако усамљена, не боји се и да се сасвим ослана на своју снагу. Изгледа шта више, да руски Цар мисли, да смије својим противницима смијело гледати у очи, јер их јавно сматра као своје противнике, и не прела да здере ону танку завјесу, која је сакривала то противништво Русије и остале Јевропе. Али и може му бити.

Русија је свијет за себе. Она може да се повуче на своје бедеме, да црне снагу из својих извора, па да се ипак одржи у свом положају. С тога она може да чека дуго на згодан тренутак; с тога може да равнодушно гледа на покрете својих противника. Она се за свој садашњи положај не боји, а увијек се постепено ширила те нема разлога да пренајли. Зато и њена политика има извјесну стабилност и сигурност.

Руски Цар то се види, не заборавља српски народ на истоку. Тамо ће се дуго, врло дуго памтити ријечи рускога Цара: „Ја пијем у здравље Кнеза црногорског, јединог искреног и вјерног пријатеља Русије.“

О Царској здравници нише загребаки „Србобран“:

Услијед заруке црногорске Кнегиње Милице са великим Кнезом Петром Николајевићем — приредио је 18. 30. маја о. г. руски цар свечани ручак у Петерхофу. На томе ручку наздравило је руски цар Александар III. црногорскоме Кнезу Николи I. овим ријечима: „Пијем у здравље Кнеза црногорског јединог искреног и вјерног пријатеља Русије!“

То је мало ријечи, ал оне много значе, јер их је изустио цар велике Русије, који мало говори, ал што говори — оно је искрено и оно вјери. Овим ријечима одликовао је руски цар црногорскога Кнеза над свим Царевима, краљевима и Кнежевима цијелог свијета — били му они пријатељи или непријатељи. У овоне високоме одликовању Србина Кнеза Николе, владаоца српске државе, одликовао је високо и народ српски над свијем народима за које знаде Русија и који око не или против ње скачу. Ал то је одликовање Кнеза Никола и народ његов заслужно, јер

је свагда јуначки бранио заставу православија и Славенства, коме је најчистији бедем православна и славенска Русија.

Да Цар руски и с њиме сви Руси држе Приногorskог Кнеза за јединога свога некронога пријатеља — томе их је увјерило искуство, које је Русија са свим својим пријатељима и савезницима стекла. Увјерио се Цар руски, да је Русији од свих пријатеља и савезника њених једини искрени и вјерни пријатељ Приногорски Кнез, који јој је на добротинствима свагда благодарио, те да је ни у алу ни у добру никада изневијерио није, док је од других својих пријатеља у њиховоме искреном пријатељству разочарана била. И историја о томе знаде много примјера, па је Цар Александар III. из тих примјера и из живота свога као Владара Русије дошао до освоједочења, да је Приногorskог Кнеза пред цијелим свијетом одликовао јединим искреним и вјерним пријатељем Русије.

Но у овој адриници није само одликовао Кнеза Николе. Значај јој је и у томе, да је Русија сада слободних руку — слободна од загрљаја оних својих пријатеља и савезника, који су јој у својим грчевитим загрљајима били зачили миничне снажне, да јој спријече мисију њену за православље и Славенство. Цар је рекао у тој адриници, да Русија сада живи за православље и идеју славенску, те да је доста снажних, да себе, своју браћу и земље ока свога брани, ако би ко дигао руку против ње и њених свјетлих светиња. Зато је та царева ријеч и зазорна свима онима, којима је зазорно православље и Славенство.

ДОПИСИ.

Данилов Град, 20 маја. —

(Гости, љетина, народно здравље и станце.)

26 маја пред ноћ, стигосме нам с Цетиња преко Мирков Вароши и овдје одсједосме Њег. Високопроектентство Г. Митрополит Митрофан, Г. В. Буро Церовић, председник Великог Суда, Г. др. Лазо Томановић уредник „Нове Зете“ и г. протођакоп Ф. Радичевић. И ако бјеху утрљени од дугачког пута с Цетиња додје, ипак бјеху добро весели, као што смо и сви овог реда весели. Овђе лијено примаху и весело предушетаху сваку посјету од овдашњег свештенства, учитељства и грађанства; с којима су посјетима затурали говор и питања, као: о народном здрављу, стању, љетини, државној радњи овђе и другогме главном.

Као што и бјеху путници за манастир Острог, пут њега су сјутри дан рано по хладу и кренули одавде, у пратњи неколико званичних лица и њихових послугара.

Та има ли брата Србина, да му од милине не учеста чешће и живље срце у грудима кудати, кад види да је наш архиепископ с друштвом стигао за један дан с Цетиња додје и то све у кароцама и водом преко Скадарског блата, па уз нитому и знатну Зетску долину, колијевку и род бину славних Немањина, која до јуче бјеше у туђијем рукама, по којој не бијаше таквијех путова, нити се ту вијаше српска застава, нити се чујаху звона црквена, која оглашавају часну литургију! А то данас све видимо; и видимо одабраног настира, који кроза своје лијено етадо језди на кароцама, лијенијем путовима; те обилази своје етадо и храмове Божје. Па опет кажем: је ли срца у Србина, да му јаче у грудима не алира кад све ово да нас види, а помисли како овђе до јуче бјеше?

Што се тиче љетине, мало нам је полегла озим, али би се то лако претрпјело да није много снјети у њу. Друго је све у најбољем реду. По доњој Зети већ је почела жетва раног јечма у присојним тањим њивама.

Пазари су нам већ понуђени ранијем воћем и поврћем; а највиша је сад радња међу нама косидба траве. Гладнијех хљебом немамо, пошто га имамо бје зарадити на државној радњи.

Здравље је народно у најбољем реду а још су нам бољи гласови с пута нашег личног Владара, те смо Богу хвала одвише весели.

Ј. Лаушевић.

Са врх Румије, на Тројичин дан 28 маја. — Лијено је сјести ма за каквим било столом, али кажу да је најљепше за зеленим. По кад човек за таквим столом сједе, треба да сватила око себе имаде. Тако треба да су ушесне камеларије, па да се човеку мила у руке перо дохватити и у разне фантазије лебети. Цетина, ја нијесам још за таквим столом сједно, а може Бог дати; по ипак не вјерујем да бих тако радосно и весело се пера дохватио као што се јутрос дохватим, јер јутрос ево ме на зеленој трави, томе баш зеленом етоду, а у широком салону коко ми очи допиру. Салон овај, прострт је и украшен што ниједан толики у свијету. Прострт је не саговима, разним фигурама и

турским саадама, него украшен разним красотама које је Свеомогући удешавао.

Дивна је Зета и Кучка гора. И све је дивно тамо до мора.

Па пита више, украшен је еликама: Царев Лаз, Крусе, Фундина, Тријебач, Острог, Маџаг, Горевих, и још многе друге, а испод њих нише:

„Косовска освета“.

Е на што бих још око себе могао виђети?

Имао бих, мој читаоче, да пишем годинама дана, па ни ту не бих могао на крају изаћи. Но може бити, ти беш рећи да је то до недостатка мога, али само помисли како пјесник пјева славу ових крајева:

„Краљевине, царевине,
Крунисане прве главе,
Тешком муком, лист по листак,
Добијају тек од славе;
На тебе је земља мала
Па једаред гора пала
Завуљива дивна гора:
Од њенаца и догора“.

Ти знадеш да је Румија међу снјим Јадраном и Скадарским језером. Може бити знаћеш колико је над морем уздигнута — али ако на њој нијесен био — онет теорија без практике није подпуна. Даље, допета је планина и много виших у Српству, али незнам да још и јужне — осим славног Довћена, имаде, на врху које је зајетовано сваке године по један дан излазити. Ја је не знам, а може бити да јест, а на Румију од давњих и непознатих времена, на данашњи дан сваке године овдје се излазило одавајући побожне молитве „Богу напему“. Овдје се излазило, и онда кад турска сила:

„Риљу зали и коњске стопе
Од Азије до сред Европе“.

Овдје се излазило и онда кад турска сила Дно свијета држаше трепи“.

Овдје се излазило и онда, пошто

Лукаве Метке и њихове сипетке“.

овдје трећи дан наше браће у вјери загробине, а пошто Куприлић сплом мача оно остало готово све Мухамеду у наручје поћера. Овдје се излазило како најприје, тако послије, на исто и сада — и то вазада једнако — браћи вјеру дијелише, али крв и братство немогаше. Но ти беш сада питати како то? али ако си читао у нашој „Просвјети“ на страни 63. чланак „Крет Мрковски“ од г. Ф. Радичевића, ти са о томе у кратко разуми, али ја ћу те овдје мало љенине извјестити.

Онамо каже г. Радичевић, да је тај крет „својина Божја Илина Андровића“ — по то није право казано, јер г. Радичевић и сам каже „крет Мрковски“ а не Божја Илина Андровића. Даље он каже да су сви Мркојевићи са највишем побожносту тај крет на Румију износили — што и јест тако — па и пошто су православље напустили, и то вазада на данашњи дан — на Тројичин дан — а то је било крено име села Микулића док су га славили. Дакле није то својина Божја Илина Андровића, него је то својина цијелих Мркојевића, па и ако су данас мухамедове вјеронеповијести. Божу треба захвалити што је он његови стари сачувао праћедовску вјеру, и што је није промијенио као што се му ближња браћа и рођаци; а не дати му оно што није његово — јер то нити је право, нити је Богу драго, а то Божје надам се и не тражи, јер он тај крет без осталих мркојевића није никад ни из куће изишо, а неколико на Румију пошто. Но о томе, мој читаоче, ја се надам да ћу тебе други пут опширније извјестити, а сад ћу ти за данас причати.

Прије свега морам ти казати, да је ова светковина од потоњег рата мало попуштена била, за који узрок овдје не могу ти причати јер би предугачко било. Са овом светковином још од непознатог доба, вазада је управљао барјактар Мрковски, који је вазада по Мркојевићима бирао боље и боље јунаке и с кретом и с њима на Румију излазио. Тим је излазом управљао и пок. Ибрахим Барјактаровић који је сваке године са барјаком у руци а са мачем о бедри на Румију излазио. Често пута он би барјак другоде дао, па он крет у руке узео, јер се бојао да га не бине Краињани отети. То је отац данашњег командира г. Јусуфа Барјактаровића. Због горе реченог ми смо се ријешили да се на овој светковини у свему по старом обичају управљамо, за то и било се је у споразумљењу са командиром и подкомандиром Мрковским: а светковина овако је одила. —

Ђацима мркојевићке школе наређено је било, да се сваки спреми и у суботу рано у школу буде. Командир и подкомандир објавили су народу кад је Тројичин дан (јер је народ махом мухамеданске вјеронеповијести).

Ђаци су дошли у школу — па су се на пољу раздијелили, те половина отишла је преко Дobre воде код подком. Алипа Савовића, који их је лијено дочекао, па објед! Он је био и за сву дјецу ручак сигурао, јер се наао да ће туђије сви проћи — на нека му је за то лијена хвала. Ђацима придружио се, ко је хтио на Румију ићи! Друга половина пошла је са учитељем уз Мркојевиће покрај куће поменутог коман. Јусуфа, који са још неко-

лико друга чекаше Ђакове, те заједно сви окрену пут села Микулића које се под Румију налази! Учитељ је дозволио да у исто коло ступе и ђаци који су ослобођени школе прошлје године. Ишли су пјевајући и из пушак међући као што су стари Мркојевићи вазада чинили. Овдје додајем да је то најбоље праћено за вријеме поменутог Ибраима Барјактаровића а отац данашњег командира. (У Турско вријеме барјактар је био — оно исто што је у нас командир). Ђаци су носили стари Луковски барјак, на којему је насликана била Отоманска круна (звјезда и полумјесец) а испод ње моћна пророкова рука. Рука испод стоји а Отоманску круну замијенили смо именом Ослободиоца овог краја Српског приморја писменом Н. I. — Барјак је носио син поменутог Јусуфа командира који школу посјеђава. Кад би их видео рекао би да се нека четица војске пекуд далеко упутила. Тако идући и пјевајући дошли смо до села Микулића, и ту се на етуденој води одморили. —

По њм подкомандир Алип — са својим друговима није гдухо пролазио, преко стрмених страна и густих шума кроз које пут проводи. И они пјевају, пуцају и из гласа викају — и на уговореном мјесту састаемо се. У то и од Бара свијет другим путем ишаће тако исто веселећи се. За нас треба да знате да смо били све сами Мухамеданци осим једнога али двојице. Ту смо се састали и мало одморили — а и јарко сунце опрашћаше се са врхом Румије, који својим зрацима обасипаше. Ми смо имали у горбини доста спреме, али није нам требало — јер Ибрахим Аметов из истог села позове нас на вечеру све који смо били ту. Било нас је више од педесет, и да ти се хваљам како не дочекао, разумјећеш кад ти кажем, да, Ибраим — хвала Богу — јарчића и јарчића доста имаде, дивна сира и бијела млијека, а то је баш оно што кријени чојјека! Ја приговорих Ибраиму: „Донарамо те ноћас“. „Не, ни да Бог“ одговори он, „ово је мој зајет, и на поћашњу ноћ овдје је дочекивано и по етотину ако не више људи — и сви говорашу“ „да Бог поможе“, а Бога ми је се тако не збори, Бог ми помоћи неће, а мене је то Господ вазада нагледавао“. Било је људи и по других кућа у Микулиће, али не као што је прије рата долазило. Ми смо још и ишли до три сахата ноћи, па онда хајде да смо ближе Румије. Онет пјесма и пуцање пушак. Гдухо доба, а чује се:

„Помоз Боже Господара,
И Његове напљеднице
И све Србе паколом“ — и т. д.

а у исто доба пушке пуцају. Бога ми и други по селу одговарају, давајући знаке ето и ми смо готови. Ишли смо сат пута, и у једној кући која је на дну подгорја Румије — ту смо свратили за одморити се, а то је мјесто бје треба да се народ чека. Сахат прије зоре треба да је свак на поге, То је стари зајет Мркојевићки. Тако смо и ми учинили. Окупило се сила свијета од све три вјеронеповијести. Бјеше сахат до зоре. Ту нико не рачуна: ко је које вјере? — но свако чека да крет окрене па да хита да га сунчани зраци на врху затеку, јер кога сунце онамо затече, тога ће здраво и весело цијело године гријати. Тако вјерује свако ко овдје излази. Други вјерују: — кад крет Мрковски прије сунца изађе, и њега сунце онамо најприје огрије, онда и Мркојевићима свани бирићет (род) нанесе. Чује се жубор и бојазан да се неће моћи прије сунца на врху изаћи то многи пита: „Камо крет?“ и глас ево га, па сад хајде помози Боже. Народ је овамо уређен. Најпрви командир Јусуф који рече: „кад је мој отац на данашњи дан на Румију излазио — он је вазада најпрви био — па хоћу и ја јутрос“. Он је најпрви ишао. За њим ђаци мркојевићке школе и друга младене ђеца. За ђацима часни крет, за њима барски парох г. В. Вукотића, па стари барјак мрковски за овиме народ све једно за другим јер усекаје стаза којом се пролази, и врху излази. Поред народа ишао је подкомандир Алип Савовић који је ред обдржавао из бојазни да неби до њега ками негод поге горњег убио. Многи каже, „даје море не бој се — Бог не бије онога ко му се право моли и право иде, а кривога да Бог да нек и убије да видимо“. Многи, који прије није тамо био, он би рекао: „тешко ће бити изаћи“, а други који знаде одговара: „изаћићеш тако лако да не знаш како јер Бог помаже“, и занета тако смо изашли. Народ се просео при врху (Румије) и бере њекакве љековите траве, ко које познаје и коме која требује, а све хитају да их прије сунца уберу јер само тада љековиту моћ имају. Но идући и берући сво свако на врху Румије. Треба свако да оадо себом по један ками на врху изнесе, и то што виши „то задужије, да се ту црква гради која је некад давно зајетована. То свак у рече ианоси без разлике вјеронеповијести.

Ево нас на врху Румије. Сунце још није. Све три вјеронеповијести зајетоване свијете паде — па се сада дијелимо. Православни и католици на једну, а Мухамеданци на другу страну. Сад се треба три пута са кретом око те гомиле камења обрнути. Православни и Католици иду, а Му-

хамеданци побожно стоје. Тамо свештеник говорише: „Господи, Господи призри с небес и посјети виноград сеј“ — а јарко сунце своје зраке помоли. Послије црквеног обреда, Мркојевићки учитељ изговорио је бесједу која одговара светковини. Сва је народног карактера, односећи се на српску прошлост и на узроке који нас једнокрвну браћу на три вјере раздијелише. Споменуо је прио Косово, којему се напућају 500 год. још за 18 дана. Спомену осветнике косовске, који светише и који ће осветити Косово — и најпослије, на општу молитву: „да живи српски народ, да живи Њаза Никола, којему дај Боже, да Бог поможе, да освети Косово, и српски народ изведе на путу цара Душана“, на које се заори „живно“ и пуцање из пушак. Пуцало се по старом обичају са највишим хитањем да се све вини шемлук чини. Ту смо сјећели један сахат, одмарајући се, и разгледајући што можемо виђети — па хајде опет доље. Но куда одтоле? Не бемо кући. За трећи дан сађемо доље на једно равно пољине. Ту сад лака момчад своје снаге кушају — „снагу миниче и брзину нога“. Скачу скока момачкога, и бацају се с рамена камења. И то је њихов стари зајет, који сваке године овдје понављају. Ту се надмеће Мркојевић са Баром и Краињом, али како кажу махом су вазада Мркојевићи узели поштење, што испрате грохотом пушак. Тако и јутрос би. Мркојевићи добеше, — шемлук учинише, па хајде опет доље. Највише је скочио Мехмед Ибраима Аметова, а камења бачио Аметов сана Сианова оба из Микулића. Окренуемо доље и ево не у подгор Румије. Ту ти је лијена хладна вода, на којој се сједне и жедни воде напоји. Сада треба бијегу из пушак гајати. И ту ко погу изнесе шемлук му чине. Мркојевићи мухамеданци немају страгуна, за тим јако уздишу — па онда нијесу ни гајали бијегу. У то дође вријеме од литургије. Мухамеданци су ту остали, Литургију служно је поменути поп Васо Вукотић, који је послије литургије изговорио бесједу „о љубави к ближњима“, те тако смо и из цркве изашли. —

Богме, треба се Богу молити, али треба и себе поткријепити. У Микулиће има само седам православних кућа, који цио народ по могућности раздијеле, и на ручак поведу. Као што сам прије рекао — то је њихов зајет и крено име. Они га вазада славили, а ми Бога молимо — да им може за вазада поможе и да се до године у здрављу и весељу овдје опет састанемо.

Никола Ј. Вучинић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 10 јуна.

(Царски дар). Његово Величанство Император Александар III. благозволио је обдарити пресједника нашег државног савјета г. *Божја*, са дуванском кутијом од велике вриједности. Та драгоцјена кутија средње је величине, од масивног чистог злата. На заклопу украшена је кутија бриљантима: почетно слово царског Имена *А*, над словом царска круна, а под словом *III*. На четири угла кутијског заклопа, укована су златом 4 доста велика бриљанта, а по сриједи два помања. Сва је кутија дивномајсторски израђена и тако, да се управ може казати: скупоцјени дар, достојан *Даро-даваоца!* Господину *даро-примаоцу*, срцем честитамо.

(Долазак). Пуномоћни министар Француске Републике и њезин отпавник носала при Двору Његова Висоцјанства, г. *Август Жерар*, дошао је из Дубровника на Цетиње, у понедељник, 5. о. м.

У уторник, 6. о. м. г. *Жерар* имао је част бити примљен од Њ. Висоцјанства нашег *Њаза Господара* на аудијенцију.

(Српско позоришно друштво). Како је већ било јављено у једноме из прошлјих бројева овога листа, позоришна дружина под управом г. *Б. Протића*, стигла је на Цетиње, у уторник прошлети. Кажу нам, да ће г. Протић са својом дружином остати на Цетињу св до првијех дана идугег мј. јула.

Около Петрова-дана долази на Цетиње чувени редитељ биографског позоришта и писац „Њемање“, гоп. *Милош Цветић*, да са позоришном дружином г. Протића, „Балканску Царницу“ и неке друге важне комаде одигра. Сретно!

Вечерас у „Зетском Дому“ дру-

штво ће престављати „Наше Жене“ од *Мозера и Шенгана*.

О саоме друштву, ми ћемо, по заслузи, у идучим бројевима коју рјеч рећи.

(**Љетина.**) Из унутрашњости Црне Горе, стижу нам повољни гласови о овогодишњој љетини. Род бијелог жита, може се казати, осигуран. Кртола, руметин и остала зелен, ако кроз неколико дана добра и здрава клима нађе, падат се је добру. Међутим: помоз Боже Црној Гори — вријеме је.

(**Умјетност.**) Црногорски музичарски васпитаник у „Иранском музикалном конзерваторијуму“, г. Ј. Иваншевић, углазбио је пјесму г. Радоја Рогановића, печатану и 21 броју Гласа Црногорца“ приликом сретне вјеридбе Њене Свјетлости *Кнегиње Милице*. По мњењу вјештака у музици, пјесма је прилично добро компонована, зато младоме црногорском музичару и ми дови ујемо: напријед!

(**Др. Светозар Милетић**), некадашњи првак војвођанских Срба, стигао је, како „Застава“ јавља, у четвртак 1 јуна, у Нови Сад, гдје ће од сад живјети у своје кћери и зета. — Ми тај глас билијемо по другоме листовима, јер нам „Застава“ никако не долази.

(**Скакавци у Зети.**) Овај час примисмо овај брзојав из Подгорице:

Око Подгорице изродило се ове год не силно мноштво скакаваца који, гдје су до сад допрли, свуда сјеђене и траву до корјена попасоше. Са више страна ту же се да су скакавци духапов и руметинов насад сасвијем изјели, а гдје тога још учинили нијесу узрок је једино обилатост друге крме особито траве и пелина што га налазе пољем и гором гдје пролазе. Окружна власт у Подгорици, видећи неизмјерну штету која народу од тога пријети ако скакавци и у винограде допру или ако се пусти да се у овоме крају још више размноже, а знајући опет да је њино уништавање скоро немогуће кад једном окрилате, — паредила је јуче војницима да их грањом убијају, којом згодом смањил се број скакаваца најмање за 100000 комада. Даље уништавање одгођено је до потребе.

Професор Јерговић.

Књижевност.

Новен чика Јовин лист, доноси у своме деветом броју за 1889. овај едјаржа: 1. Мала читаоница. Пјесма (са сликом од Бодарића). — 2. Јанко. Приповједа Коста Николић. — 3. Шта је задатак гледишта у природи. — 4. Рад. Пјесма (са сликом). — 5. Разговор сенице са детлом. Написао Дав. Трстеник. — 6. Нашим малим цртачима за прецртавање на табли. (Слика). — 7. Мајмун и орах. С француског. Пјесма од Н. М. Богосављевића. — 8. Дресирани животињо. (Са сликом). — 9. Црњак. По Флоријану. Пјесма с француског од Чо. — 10. Сиромас сирац и његов друг. — 11. Армадил (са сликом). — 12. Сридаћ и зец. Пјесма од Ј. М. (са сликом). — 13. Нешто о шекири. — 14. Овијана зрица. — 15. Јутром рано. Пјесма од Добре Васића, гимназијете. — 16. Разнолије. — 17. Даштања. — 18. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Др. Јован Јовановић Каменица Srijem (Syrmen). — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф., за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф., у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Славјанскія Извѣстія. № 21. Воскресенье, 21 мая 1889 г.

Два стихотворења. Князя Черногорскаго Николая I. I. „Кляжи Зорька“. II. „Черногорин“. Пер. съ сербскаго В. В. Уманова-Каплуновскаго. — По Боснии и Герцеговинѣ (окончаніе). — Въ защиту славянства. Письмо УШ. Ю. Грегга — Русскіе. Богатырскіе сонѣ. Ореста Миллера. — Развѣтствія С. Петербурга. Извѣстія. — Дѣятелія С. Петербурга. Славянскаго Благотворительнаго Общества. Извѣщеніе изъ протоколовъ засѣданій Совѣта. — Заграничная Русь (про-

долженіе) О. — Разныя извѣстія. — Василій Габла и Николай Виницкій (некрологи). — В. В. а. — Галицко русскія дѣтоніи (продолженіе). Поляки. По поводу рѣчи Косцельскаго. — Познань. — Альфредъ Потоцкій. — Разныя извѣстія. — Чехи и Словаки: Права сельскаго сословія, какъ избирателей въ сеймъ и парламентъ. — Прага. — Предстоящіе выборы. — Рѣчь графа Туна. — Юбилей Фердинанда Шамберга. — Къ вопросу о равноправности. — Некрологи: Л. Шира и на Вубела. — Новая газета. — Славянская безцеремонность. Разныя извѣстія. — Болгары: Софія, 8 мая 1889 г. (Корресп. „Слав. Изв.“). Д. — Царскіе посланіе болгарскаго экзарха. — Разныя извѣстія. — Сербы и Хорваты: Бѣлградъ. 12 мая 1889 г. (Корресп. „Слав. Изв.“). П. С. — вича. — Погромъ въ Бѣлградѣ. С. Чур-на. — Къ празднованію 50-лѣтня юбилея Косовскаго боя. — Прѣбываніе князя Николая въ Петербургѣ. — Изъ Румыніи: Интриги противъ министерства Катарджи. Письмо румынской королевы. — Библиографія.

(**Нови политички лист.**) „Славјанскія Корреспонденція“ западно-славјанскія и полѣскія извѣстія. Излази у Петрограду сваке суботе на једној страни половину табака. Уписна је цијена 80 рубаља на годину; на 6 и 3 мјесеца саразмјерно.

Задатак је „Словенској Корреспонденцији“ доносити у изводу све важније извјештаје из западно-словенских, полских и јужних листова. Зато редакција на уводном мјесту каже: „Желећи пријати напему издању знаке вјерног, свестраног и безпристрасног израза политичког и друштвеног словенског живота, ми, да боме не можемо примати на себе одговорности за саму садржину изнесене у „Словенској Корреспонденцији“ дотичних цитата и извода. Ми ћемо износити сваки суд не наводећи на то, да ли се нама лично чини праведан или неправедан, дали прозире из њега симпатија или антипатија према Русији, је ли нам пријатељски или непријатељски...“ — „Смјеи о ипак надати се — завршује редакција — да ће наше издање показати стварну услугу дјелу узајамног познавања и успостављања жељене солидарности међу словенским народима.

Судећи по садржини прва два броја, „Славјанска Корреспонденција“, заслужна је сваке препоруке.

ВИДОВ-ДАН

Косовска прослава у Моесту. О Видову дне приређује срп. прав. цркв. пјев. друштво „Гусле“ у Моесту у спомен косовске битке и у славу српске јунак и витезова, погинулије дана 15. јуна 1386. године видовданске свечаност, са овим распоредом: На Видов дан 1889. г. у јутро; први дио: I. Божанствена литургија у моестарској цркви. II. Парастос за упокој блаженочиници дуна: цара мученика и светитеља српског Лазара и осталије српскије јунака и витезова, погинулијех у боју на Косову дана 15. јуна 1389. И на литургију и на парастосу поје пјевачко друштво „Гусле.“

На Видовдан у вече: I. Свечаност отвара говором грађанин моестарски г. Владимир М. Радовић. II. „Српска застава“ композиција Ј. П. Јовановића пјева друштво „Гусле.“ III. „Богови силни“ од Д. Јенка пјева друштво „Гусле.“ IV. „Што ћутиш Србине“ V. „Косовка дјевојка“ српска народна јуначка пјесма, пјева уз гусле грађанин моестарски г. Стеван Спирин. Трећи дио: VI. „Милош Обилић“ или „Бој на Косову“ жалосна игра у 5 чинова с пјесмама од Ј. С. Поповића, представљају чланови пјевачког друштва „Гусле“ под редитељством коровође свога Младена Вошњаквића.

Просвјета.

„Србобран“ доноси овај глас из Гор. Крапне уочи Косовске 500-годишњице.

Још само неколико дана, па ће се завршити равно пет дугијех стотина годи на како изгубисмо на кривом пољу Косову, царство

Како нам је до данас било, како смо гинули и мучили муке нечувене, послужај, Србине, гусле јаворове, оне ће ти најбоље казати; послужај пјесме народне, што по их је сјењао народни пјевач још на успрени јуначкој крви и на врућим ранама.

Ну ја пјесам понао за тијем, да вам причам наше борбе и муке, него, да овако јавно прозорим: на који би начин и ми овамо по Горњој Крапни прославили тај значајан дан. Ето Србија се припрема, а и тамо по д њијем крајевима би рекло е се копчају, само код нас нитко и на хаје, или народ, „сном мртвијем спава“ или је у таквијем шкриницима, те се стужило, пак не смјеи ни мокром главом, или је нешто горе од обоје.

Ну није зло још док два не држе, а трећи не туче, пак дедере, да и ми све

мисли у једну смислимо, те да нам не дође тај дан изненада као Бркињма Божји!

Ја с моје стране мислим, да би најдостојнији начин био када би наши побољни Срби управо на тај дан се претплатили на ране српске листове, а ако икако може, да се ушине и за члана „Матице Српске“. То би био красан споменик и то не само косовскијем јуначима него би и себи живијем подигнули.

Ја знам е ће по њекоји чика рећи: што ти синоче, туд несејечен, кад неможемо од сиромаштва прогледати! ал ја за те и не говорим, могу они наћи куп цекана, ван говорим за оне, којима је Српство увијек на врх језика и за њ ће поштити десет мјесина вина — пак да они на вино и другијех сувишних трошкова за штеде и општој ствари помогну.

Гдје су нам оне крајне „Сри. Илуст. Новине“, гдје нам је дивно „Стражилово“, гдје су други белетристички и хумористички листови? Свијех је издао Вук Браиковић, али не онај Вук што нам је Лау издао, него штоно се је излагао у нашој немарности.

Велим ли право, Србине? На кад је тако, дедер да покажемо да смо људи: затецимо се и ми као оно Милош, да ћемо стати погом за врат нашој немарности!

Милан Вјеселић.

Четрдесетгодишњица Змајева у Кишфалудијино друштву.

Свакако је ријетка појава, да народ који искрено и одушевљено слави туђе величане. Ту већ рад дотичнога мора бити од благотворена утицаја по цијело човјечанство или бар по шире кругове, по што је само његов народ. Тако пак чисто народни пјесник, као што је у нас Срба Змај Јован Јовановић, чији пјеснички геније по превосходству налази свој позив и сву своју радост у томе, да своме народу националне сузе таре с очију, да га у данима искушења тјени и храбри, подјећајући га на сјајну му прошлост, те му по том сладећи и лијепу будућност, а за експоните аде човјечанства тек у другој линији пружа мелема — такан пјесник ријетко дочекује, да га и странци онако подиче и узнеу, као што то Мађари преко свог Кишфалудијиног друштва учинише ономадне са нашим Змајем.

Јесте да је ујенчани пјесник и мађарској књижи посредно тиме учинио лијепе услуге, и те јединствено пресадивши умотворе мађарских књижевних великана у врт наше књижевности, јесте да је тиме потпуно завриједио њихово при знање, али је тек ипак од Кишфалудијина друштва одста лијепи, што је прилику, кад се Змају навршило четрдесет година, од како с народом својим пјева и плаче, употребило, те приредило српском првом пјеснику у пошаст светковину, какве се приређују само најбољима и најодличнијима. Неможе се порећи: ова прослава Змајеве четрдесетгодишњице од стране Кишфалудијина друштва, овакава каква је била, дичи не само слављеника, него се њоме поносити може и поврстач и приређивач, честито Кишфалудијино друштво, на челу му предједници: дичне старине пјесници мађарски Павле Ђулајија и Карло Сас и тајници признати књижевници: Жолт Бетија и Елпидије Чикија. Кишфалудијино је друштво том приликом доказало, да и сваки члан његов исповиједа онај алатни догмат, који чуемо из уста заслужног Ђулајије, догмат, да што под тика руши и квари, пјесничтво и књижевност треба да васпостави и оправи. Што је, држећи се тога догмата, међу првиха подичило и почастовало и српскога пјесника, нека буде ујерено, да је у свијесном српском свијету изазвало толику захвалност и искрену симпатију, јер се и свијесни српски свијет мора поклонити пред свијетом истинитог горњег догмата те Кишфалудијиног друштву уважити крајни сјајер, који је хтјело да поштинне прослављајући четрдесетгодишњицу данаша Змаја. Што је лијепи и хвале достојног, ваља признати а ако ико, те је Срби свагда готов и вољан, да захвално прими и да се догмат и дуго сјећа накле, која се његовом којем великану, а тако посредно и њему укаже.

Прослава је у опште испала у сваком погледу сјајно. На свечану сједницу, која је саказана била за пет часова, послје подне, скупила се у једној дворани великогледног здања мађарске научне академије многобројна публика. Од Будимпештанских Срба су ту били: предједници општине Будимпештанске, барон Федор Николић, потпредједник исте општине, судија Стеван Јовановић, даље негда јунак српјемски а сада члан горње куче. Светозар ил. Кутевић од Бланица, Само Машировић, др. Милутин Татић, Јосиф Соколовић, Арса Зубковић, С. В. Поповић; од чланова регниколарне депутције видјели смо Јосифа Мишкетовића и Ђорђа ил. Ђурковића. Са стране су били: веленодједник Лазар Дућерски, изасланик „Матице Српске“ др. Милан Савић, изасланик српског народног позоришта др. Лаза Станојевић и Јован Грчић, Павле Димитријевић, билијеник из Турске Књиже и народни заступник, др. Михајло А. Поповић, одвјетник из Руме,

др. Милан Давидовић, овлашћени одвјетник, и још многи други. Сједницу је отворио предједник Ђулајија, напоменути, како је и њему и свем Кишфалудијиног друштву жао, што се тако десило, те је слављеник болешћу препријечен те не може учествовати у овој свечаности. По програму је онда било на реду, да А. Харић прочита своју расправу о животу и раду Змајеву. То је Харић и учинио и лијепу његову расправу пропратила је скупљена публика с особитом пажњом а на крају се одавала са бурним одобравањем. Објављена пјесника Емила Абравије, који је за ову прилику превео неколико Змајевих пјесама те их треба прочитати на овој сједници заступнао је Старица Сас и до суза је гапуо све присутне, па с ватром и жаром, којем се чисто пјесни могао падати у његовим годинама, рецитијући врло блистава арна из бисер-писа Змајеве појезије. Послије тога је још говорио предједник Ђулајија, узносно је и славно јубилара па је онда затворио свечану сједницу, која је сва протекла необично достојанством.

Послије осам сахати у вече био је банкет у дворани Фроперова Hotel Continental-a. Осим горепоменутих господо учествовали су на том банкету врло многи чланови Кишфалудијиног друштва са својим предједницима и тајницима и многи заступници пресе, даље државни тајник и питедант обнародна позоришна института мађарска, Беници, свеучилишни професори: др. Оскар Ажбот, др. Густав Хајрих, Вечејија и др. д „српске омладине“ што се учи на будимпештанском свеучилишту били су правници: Ђура Видици, Стефан Адамовић Владо ил. Војновић, Бранислав Станојевић и филозоф Мита Лукић. Пошто је предједник Ђулајија нашо у здравље Њиховим Величанствима, од срца слављеници, да им свемогући Бог пружи мелема утјехе ојађеном им срцу родитељском, текле су здравнице и расположење је било анимовано, да се није могло боље пожелити. Слављенику је особито лијепи изведену здравницу изрекао др. Жолт Бетија. Од осталих се здравница већина само тим бавила, да с обје стране некаже радост, што је ова прилика Мађаре и Србе на књижевном пољу здичила, и наду, да не ће само на том остати по да ће се душевна веза међу та два народа све већма учврћивати. Тек се о поноћи друштво разишло, увјеравајућ се међусобно, да ће са те свечаности пошјети најпријатију успомену.

Хвала нека је и опет честитом друштву Кишфалудијини на пажњи и љубави, коју је указало српском народу, прославивши му омиљенога пјесника Змај-Јована Јовановића!

(Браник“.)

Ј. Г.

ЧИТУЈА.

Данило Недељковић, судски чиновник у Србији и књижевник српски.

Опет имамо да приближимо један велик губитак на кругу нашег млађег нараштаја! Угасио се један млад живот, који је улијевао најчистије паде за будућност! Данило Недељковић, млади српски књижевник преминуо је данас послје подне.

Данило Недељковић родио се 1864 г. у Н. Саду. Отац му је био честит занатлија, који се трудио, да своју дјецу изобрази. Покојника су браћа: др. Тодор Недељковић, адвокат у Земуну и пок. Стеван Недељковић бивши проф. на овд. срп. вел. гимназији. Основне школе и гимназију сиротино је покојник онда у Н. Саду, гдје је испит зрелости положио. Затим је учио и свршио права у Београду, гдје се стално и наставио. Био је судски чиновник, шпошлетку у београдском трговачком суду. Зиму је почео поболевати. С пролећа је потражио блажу климу и отишао је у Цариград гдје се бавио мјесец дана. По није се могао опоравити. Кад се повратио с пута, дошао је кући матери својој, да му материнска љега поврати здравље. На жалост није ништа могло. Ево га покоен неумитна смрт у најбољим годинама!

Данило Недељковић бавио се и књижевношћу. Био је врло даровит, сироман и озбиљан млад човјек. Учествовао је и у српско-бугарском рату и писма, која је са бојиница писао у „Стражилово“ била су тако лијепи написана, с толиким филозофским погледом, да су одмах обрадила на себе пажњу и показала су књижевнички рад младог писца. Покојник је писао у београдским листовима и држао је три предавања у београдској „Грађанској на-сини“, која су наишла на опште донадање.

Покојник је писао у „Бранику“ неколико чланака. Особито се доносили његова три члана „Српство у Војводици“ која су изашла у нашем листу, то којима се видје до, како је покојник познавао прилике и како је имао арно суд. Његови чланци изишли су у нашем листу без потписа, са шифром.

Кад је прије 14 дана дошао у Н. Сад, посетио га је био је још слаб, горчио је у ватри, која сатријева живот. Само да се мало опоравио — описаћу вам Цари-

град, рече наа тешки али пун наде бо-
лесник. Ми смо ее правили као да се тим
ријечима равнујемо, али црна слутња обу-
зимала нас је, да сиром Данило неће моћи
одржати своју ријеч.

Погреб је сјутра у 5 сати послате
подне.

Нека је покојнику лака земља и пјечан
спомен у народу, ког је млађаним жаром
љубио! („Браник“.)

Јавна Благодарност.

Пречасни господин протопрезвитер и
парох Которски Лазар Ђерговић, управ-
тељ свиларске постаје; шиле нам већ не-
колике године обилато најбоље врсте сје-
мена од свилених буба, преко наше Цр-
ногорске Митрополије. Тијем се сјеменом
двоструко користујемо: једно што се сва-
коме добро труд плаћа, ко о томе ради, а
друго: пошто се труд добро плаћа, онда
се свако радо и прихвата тога рада; те се
је већ тијем редом међу нама и умножио
велики број радника који је број највише
умножен заузимањем и добротом реченог
г-на Ђерговића; за које му од стране ци-
јелог народа Брчког поднесени најуспер-
није јавно благодаримо и захваљујемо.

Брда, 29 маја 1889.

Јован Бошковић, Срдан Поповић
протојереји.

Јован Лаушевић Стеван Стојановић
учитељи.

Јавна благодарност.

Г. Видо Л. Иванишевић, трговац са
Цетиња, послао је овој школи: 6. квинте-
ри карте, 30 пера и 30 држака, које се
по жељи истога раздијелило сиромашним
дјацима ове школе; на које племенитоме
дародавцу, како од стране њених ђака, та-
ко и од стране моје, овим путем топлу
благодарност изјављујемо.

Горња Мораца, 1. јуна 1889.

Петар Т. Перовић, учитељ.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Већ се штампана моје ново дјело:

ЛАЗАР

Трагедија у пет чинова

(Ово је дјело награђено из књижевног
фонда И. М. Коларца.)

Кад сам писао ову трагедију, у коју
се износи пролаз епископа на Косову, тру-
дио сам се да што вредније нацртам ста-
ње ондашње српске државе, однос између
кнеза Лазара и осталих српских независ-
них владалаца; а нарочито главне узроке
који су довели до крајње погубности косо-
вске. Придржавао сам се најновијих истра-
живања наших признатих историка, а мје-
стимиче довео сам и народну традицију
у везу с историјом, колико се већ то
могло учинити у раду ове врсте.

Желели да се ова трагедија претста-
вља сад о прослави косовске пестого-
диншнице, подио сам је на оцјену Одбору
за косовску прославу. Одбор је, према
рефератима г. г. Чоде Мијатовића и Андре
Николића, приликом аккламијом ову траге-
дију и одлучио да се представља на Видов-
дан о прослави косовској.

Дотле ће се Лазар наштампати и у
књигу. Књига ће изићи преко 10 штамп-
аних табака по осмини Цијена је два
динара за Србију, а за остали српске
земље у туђини 1 фор. а. в. за књижаре
убицајени рат.

Молим све пријатеље и познанике да
ми припомогну купњем претплата. На
десет претплата дајем скупљачима за
труд једну књигу или 10 од стотине у
новцу како ко воли. Претплата се шаље
или у износу до 10 јуна најдеље, на моју
адресу:

У Биограду, 24 маја 1889.

Милош Цветић

редитељ кр.-срп. народ. новорипта.

Одговори уредништва и администрације.

Сл. Читаоници у Варварин у Србији. —
Отправили смо Вам све бројеве „Гл. Црногорца“ од
1. јануара ове године, те ће Вам се у будуће редовно
наш лист шилати.

НОВЕ КЊИГЕ

Милош у Латинима, позоришна игра
у 1 чину од Милорада Шапчанина 20 н.

Жена да вас Бог сачува, из друш-
твеног живота, од Ђене Павловића 20 н.

Око у животиња (запамљиво прочи-
тати) од Жив. Живановића 25 н.

Богат и сиромаш приповијетка од Ф.
Ковиона II издање превод В. Ј. Јанковић 25 н.

Нешто о животу земљиним и брзним
свјетлости превод Т. Гавриловића 40 н.

На млађима свет остаје за родитеље
и младеж. од В. Ј. Јанковића 25 н.
Учитељ француског језика за оне који
не знају читати француски 30 н.
Учитељ њемачког језика намијењен
оцима који не знају читати њемачким
словима 30 н.
Огледало благодарног сина и узорне
домаћице посрбио А. Мон. свештеник 12 н.
Топлота и живот превод св. Ђ. Га-
вриловића 35 н.
Права историја, или свако на своје
мјесто од Виктора Ига 20 н.
Поука о чувању здравља, превод С.
Матића 20 н.
Мудри лекар за свакога, прештам-
пано 12 н.

Дјела славних људи за српску младеж,
од Јована Шарића 25 н.
Да помогнемо браћо сиротињи нашој
правој, предавање В. Ђорђевића 20 н.
О душевним болестима, прича С. Кру-
пова дра медицине и хирургије 18 н.
Жена као домаћица, написао проф.
др. Л. Стајић 30 н.
Упуство за претакане и бистрење
вина са нужним сликама 25 н.
Ђорђе Уашиктон ослободилац Аме-
рике превод Г. Ф. Босанца 20 н.
Искрена ријеч простоме народу од
Дим Ђендића 10 н.
Кајмаканици, два листа из срп. исто-
рије, један прљав и један чист од Д. Ста-
нојевића 30 н.

Постанак земље два предавања из
геологије од Ст. Недељковића 30 н.
Човјек и животиња од Карла Куни-
са превод истога 20 н.

Шаљиве слике за малу децу по
њемачки 50 н.
Бадњак дарак малој дјечи доброј са
више слика 25 н.

Вијенац приповијетка за децу са више
слика од Ст. Курчића 40 н.
Мали Димичар прип. в. за децу са
сликама 50 н.

Дан и ноћ дарак доброј деци са 22
слике од чика Стеве 25 н.
Радованов дар младој браћи својој
II. издање 25 н.

Свако је своје среће ковач припови-
јетка за децу превод Остојића 45 н.
Дјочије радовање дарак доброј деци
са 12 слика од чика Стеве 30 н.

Сирото Савојче приповијетка за децу
превод М. Јакшића 40 н.
Робизон за децу (са сликама боја-
дисаним 20 н.

Дјечко на острву Хелголанду припов.
за младеж Ф. Хофмана 35 н.
Илустрована књижица о животињама
за одраслу Српца од М. Њешковића 60 н.

Освојење Никшића сјев Сима По-
новића ф. 1.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Овогодишњи испити на овдашњој Књ.
Црног. Богословско-Учитељској
Школи и Гимназији тећи ће овим
редом:

Од 5—11 јунија предиспитни распуст.
12 и 13 јунија испит у I-оме разреду
Гимназије.

14 и 16 јунија испит у II-оме разреду
Гимназије.

19 јунија испит у III-ем разреду
Гимназије.

20 и 21 јунија испит у IV-ом разреду
Гимназије.

22 јунија испит у I-ом разреду Бо-
гословско-Учитељске Школе.

23 јунија испит у II-ом разреду
Богословско-Учитељске школе.

28 јунија Благодарње и раздавање
свједожаба.

Цетиње, 3 јунија 1889.

Књ. Црн. Ректорат
Богословско-Учитељске Школе.

и
Управа Гимназије.

(2—3)

ОБЈАВА.

Потписани сликар (фотограф) Ње-
говог Височанства Књаза Црногорског
јавља штованој публици да је дошао
на Цетиње; и бавиће се подуже вре-
мена сликајући са свим извршено. Ра-
дионица је у кући г. капетана Шпира
Матановића.

Цетиње, 9. јуна 1889.

А. Јелашка

ц. кр. дворски сликар.

О г л а с .

Част ми је доставити поштованој
господи грађанства Цетињског, да у
неђељу 4 јунија отвара на белведеру,
на ријечком путу, гостионицу „При-
лип“. Снабдјевену са хладним јелом,
различним пићем, кафом и извршеном
биром Шпрајнеровом из Граца коју ћу
продавати по 10 нов. 1/4 литре.

Препоручујем се за многобројну
посјету.

С поштовањем
Јован Кељевић.

ОБЈАВА.

Кућа Сава П. Раслач вића издаје
се јавном инкенту. Кућа је поземљуша
ко би желно исту купити нека се при-
јави подписатој Управи 10. Јунија т. г.
ког ће се дана кућа уступит ономе
ко највишу цијену и готов новац буде
понудио.

Уједно се позивају сви дужитељи
Савови да до одређеног дана поднесу
чисте признанице или рачуне за своје
тражење. — Тако исто и они који су
што од оружја предали на поправку
на му неповраћено или му позајмили
каких других ствари, да дођу с чист-
тим доказима натраг их примити то
28 ок. м. кад ће бит инканат његовог
покретног имања. — Такођер и дуж-
ници Савови који се у његовом про-
токолу находе имају до означеног дана
за продају куће свој дуг исплатити.

Кућа даје 816 фор. а. вр.

Број. 379.

Цетиње, 11 маја 1889.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Кућа Вука Ивановића постојећа
у Медовину у линију тавнице издаје
се јавном инкенту; кућа је поземљуша
сламом покривена — ко би желно
исту купити нека се пријави подпи-
сатој управи до на 12. Јунија т. г.
ког ће се дана нета уступит оном ко
највишу цијену и готов новац буде
понудио.

Кућа даје 204 фор. а. вр.

Број 380.

Цетиње, 11 маја 1889.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Подписата управа издаје јавном
инкенту следеће непокретно имање
Димитрије Грбовића постојеће у овој
вароши.

I. Кућа нова на два боја у кру-
гу нове пјаче а између кућа Контића
и Катурића са припадајућом тезом ма-
газинеља и башчом.

II. Кућа нова од једног боја са
три дућана и башчом у улици нове
пјаче (која води цркви) а између кућа
Тподора Венцова и Станка Јакшића.

III. Кућа нова са три дућана и
са башчом постојећа у главној улици
нове пјаче, између куће Гаври Лако-
вића и капије Грбовића.

IV. Кућа нова од два боја у
којој станује сада Грбовић, ова кућа
постоји у башчу и има речени улазак
капију покрај треће куће а с главне
улице нове пјаче.

Речене четири куће постоје на
главној пјачи и у улицама које воде
истом пјачи, добро распоређење ново
ограђене и са добрм материјалом.

V. Једна кућа (хап) у старој пја-
ци са припадајућом башчом.

Лицитација одређена је до 3 јуни-
воја е год. ко би желно ма коју од
наведених кућа купити нека се од одре-
ђеног дана пријави лично или писмено
подписатој управи.

Број. 400.

Никшић, 3. Маја 1889.

УПРАВА ВАР. НИКШИТА.

ОБЈАВА.

Дољенотписати обраћа се на све
штоване Општине, часне свештенике и
учитеље у Црној Гори, да би добри
били шилати ми на корицење разне
црквене и школске књиге, које бих по
вјештини свога запата, а по најјевтини-
јој цијени корици, просто и елегантно,
те бих све наруџбине у што скоријему
времену свршавао.

Што се пак протокола и црквених
књига тиче, ја сам кроз толико година,
по Боки Которској и Приморју на
задовољство општине и појединих особа
израђивао, просто и елегантно разне
црквене и школске књиге, те се за
исту корицарску моју радњу свима
општинама и појединим особама у мојој
милној Отаџбини препоручујем.

Подгорица, 20 маја 1889.

Марко Шпадијер
корицар.

(2—3)

ОБЈАВА.

Да свако може оцијенити први
индустријални црногорски производ,
јављамо П. Н. поштованој публици,
да смо успоставили „депозите“ сапуна
из барске фабрике В. М. Вршице, у
овим варошима:

У ПОДГОРИЦИ, код г. Стефана
Ришковића (Миркова варош);

У УЛЦИЊУ, код г. капетана
Зимеле;

У СКАДРУ, код г. Пашка Коке;
НА РИЈЕЦИ, код г. Душана
Гвозденовића.

Сапун се у свијема депозитима,
у већој количини, продаје по новчића
30 једна килограма. Сувише купац
плаћа само кирију, коју фабрика до
депозита исплати.

Надамо се, да погријешити неће-
мо ако устидимо, да је врста нашег
сапуна много и много, боља, од свијех
сапунских врста, које са стране под
скупљу цијену у Црну Гору долазе.
А да је ово истина, свако ће се увје-
рити, неом прочита изјаву г. Двор-
ског Управитеља, печатану у броју
17 „Гласа Црногорца“. Кома пак ни
ова цијена доста, „квалитет“ нашег са-
пуна, у споменутијем депозитима, сто-
ји му на расположење.

УПРАВА БАРСКЕ САПУНАРСКЕ ФАБРИКЕ.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

БЕЧ, 10 јуна. — Заједничка влада
поднијела је делегацијама овај буџет
за 1890 год.: Свега 129 мил. 351.708
флор., од којих долазе за војску 122
мил. 863.845 флорина (у 7036703 флор.
мање по за год. 1889). По прорачуну
биће 39 мил. 953.850 флорина више
прихода од издана, те остаје само
89.397.850 флор. правог трошка. Ау-
стрија ће имати 4.890.294 флор., а
Угарска 2.905.840 флор. мање. Тро-
шкови на војску у Босни и Херцего-
вини чине 4.370.000, са 53.000 фно-
рина мање по 1889. — Министар ино-
страних послова ниште накнадни кредит
од 800.000 флор., а министар војни за
војску 3.761.386 флорина.

БЕЧ, 10 јуна. — Аустријска де-
легација изабра једногласно кнеза Ал-
фреда Виндинггреца за председника,
који је поздравно делегате говором на-
триотским изјавио љубав и вјерност к
династији и наду да ће мудрост Ње-
сарева помоћу вјерних савезника успје-
ти да одржи мир Јевропе. Узвик:
Живео Њесар! прихватише сви оду-
шевљено. За подпредседника изабрат
једногласно Хлумеки.

Министар војни ниште за годину
1891 440.909 флор. да набави 14 ве-
лих батерија и 693.000 да одржи 27
пукова у потпуној спреми за мир, на-
водећи разлог да се тим само продужу-
је лањско стање. Даље ниште зајам
од 2.674.000 за касарне-бараке у Га-
лицји, које ће стати свега 7.372.200
флор. Босански буџет даје чистог до-
битка 49.509 флор.

У књ. црног. државној штампарији.